

Sygn. akt IV U 1425/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 lutego 2016 roku

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Ewa Czernecka-Kozak

Protokolant: Małgorzata Olesiak

po rozpoznaniu w dniu 18 lutego 2016 roku w Nowym Sączu

na rozprawie

odwołania D. K. działającej imieniem małoletniej córki A. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N.

z dnia 5 października 2015 roku znak:(...)

w sprawie D. K. działającej imieniem małoletniej córki A. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N.

o rentę rodzinną

oddala odwołanie.

Sygn. akt. IV U 1425/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 18 lutego 2016 roku

Decyzją z dnia 5 października 2015 roku, znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. na podstawie art. 134 ust. 1 w związku z art. 101 pkt 1 oraz art. 83 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U z 2015r., poz. 748) odmówił dalszej wypłaty renty rodzinnej przyznanej w drodze wyjątku dla A. K.. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że okoliczności, które były podstawą do przyznania A. K. renty rodzinnej w drodze wyjątku uległy zmianie. Dochód rodziny wynosi bowiem obecnie 3814,03 zł brutto miesięcznie (1271,34 zł brutto na jedną osobę) i jest wyższy od kwoty najniższej emerytury, która od 1 marca 2015 roku wynosi 880,45 zł brutto. Dochód ten - w ocenie organu rentowego – pozwala na zaspokojenie podstawowych potrzeb, a zatem nie można uznać, że małoletnia A. K. pozostaje bez niezbędnych środków utrzymania.

Od powyższej decyzji odwołanie wniosła D. K. przedstawiciel ustawowy małoletniej A. K. wnosząc o jej zmianę i przywrócenie renty rodzinnej przyznanej w drodze wyjątku. W uzasadnieniu wskazała, że koszty utrzymania i kształcenia córki przekraczają jej możliwości zarobkowe.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie odwołując się do argumentacji zawartej w zaskarżonej decyzji.

Bezspornym w niniejszej sprawie było, że M. K. - mąż D. K. - zmarł 23 września 2003 roku. Zmarły pozostawił dwoje dzieci: W. ur. (...) i A. ur. (...). Decyzją z 17 września 2004 roku Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych przyznał w drodze wyjątku rentę rodzinną dla A. i W. K. do ukończenia przez nich 16 lat. Decyzją z 17 września 2015 roku Prezes ZUS odmówił przyznania renty rodzinnej dla W. K. na dalszy okres po ukończeniu przez niego 16-tego roku życia. Decyzją z 5 października ZUS Oddział w N. odmówił dalszej wypłaty renty rodzinnej w drodze wyjątku dla A. K..

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

D. K. od 1 października 2013 roku jest zatrudniona w firmie (...) w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku pracownika produkcji. Do 31 grudnia 2015 roku miała zawartą umowę na czas określony, od 1 stycznia 2016 roku jest zatrudniona na czas nieokreślony. Wysokość jej wynagrodzenia zależy od liczby przepracowanych godzin. Średnio wynosi ono co najmniej 3000 zł brutto miesięcznie.

D. K. mieszka wraz z dziećmi w domu jej brata. W. K. jest uczniem pierwszej klasy (...) Szkoły Zawodowej (...) w W., uczy się zawodu (...). Miesięcznie otrzymuje około 100-140 zł za odbyte praktyki szkolne. A. K. jest uczennicą gimnazjum oraz szkoły muzycznej. Rodzina utrzymuje się z zarobków D. K., innych dochodów nie posiadają. D. K. jest właścicielką działki budowlanej, na której po śmierci męża rozpoczęła budowę domu (obecnie jest on w stanie surowym zamkniętym). Poza tym posiada samochód osobowy F. (...) z 2003 roku.

dowód: zaświadczenie z 1 września 2015 roku k. 84 akt organu rentowego, zaświadczenia z 23 października 2015 roku k. 95 i 96 akt organu rentowego, zeznania odwołującej zawarte w protokole rozprawy z 18 lutego 2016 roku od 5:46 min do 18:22 min.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy, której wiarygodności i mocy dowodowej żadna ze stron nie kwestionowała w toku postępowania. Sąd oparł się również na zeznaniach odwołującej, które uznał w całości za wiarygodne i znajdujące potwierdzenie w zgromadzonej dokumentacji.

Pozostałe okoliczności sprawy uznał Sąd za bezsporne, bowiem nie były one kwestionowane przez strony. Również dokumenty przedstawione na stwierdzenie powyższych okoliczności zostały ocenione jako w pełni wiarygodne i prawdziwe.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem postępowania w niniejszej sprawie było ustalenie czy organ rentowy zasadnie wstrzymał małoletniej A. K. wypłatę renty rodzinnej przyznanej w drodze wyjątku.

Zgodnie z art. 83 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U z 2015r., poz. 748). ubezpieczonym oraz pozostałym po nich członkom rodziny, którzy wskutek szczególnych okoliczności nie spełniają warunków wymaganych w ustawie do uzyskania prawa do emerytury lub renty, nie mogą - ze względu na całkowitą niezdolność do pracy lub wiek - podjąć pracy lub działalności objętej ubezpieczeniem społecznym i nie mają niezbędnych środków utrzymania, Prezes Zakładu może przyznać w drodze wyjątku świadczenia w wysokości nieprzekraczającej odpowiednich świadczeń przewidzianych w ustawie. W niniejszej sprawie Prezes ZUS – na podstawie powołanego wyżej przepisu – decyzją z 17 września 2004 roku przyznał w drodze wyjątku rentę rodzinną dla A. i W. K. do ukończenia przez nich 16 lat. W dacie wydania w/w decyzji małoletnie dzieci zmarłego M. K. nie posiadały niezbędnych środków utrzymania (nie otrzymały renty rodzinnej po zmarłym ojcu a ich matka pozostawała bez pracy i nie uzyskiwała żadnych dochodów). Po ukończeniu przez W. K. 16 lat D. K. zwróciła się do Prezesa ZUS o przyznanie świadczenia w drodze wyjątku na dalszy okres – wobec kontynuowania przez syna nauki w szkole zawodowej. Prezes ZUS – po przeanalizowaniu aktualnej sytuacji finansowej rodziny – decyzją z 17 września 2015 roku odmówił przyznania renty rodzinnej dla W. K. na dalszy okres. W uzasadnieniu decyzji wskazano, że dochód rodziny pozwala na zaspokajanie podstawowych potrzeb, a zatem nie można uznać, że małoletni W. K. pozostaje bez

niezbędnych środków utrzymania. Zwracając akta sprawy do Oddziału ZUS w N., Prezes ZUS polecił przeanalizowanie sprawy pod kątem zasadności wypłaty renty rodzinnej w drodze wyjątku dla A. K.. Decyzją z 17 września 2015 roku ZUS Oddział w N. wstrzymał wypłatę świadczenia A. K.. Należy wskazać, że stosownie do art. 83 ust. 4 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych od decyzji Prezesa ZUS przyznającej świadczenie w drodze wyjątku oraz od decyzji odmownej w tym przedmiocie nie przysługuje odwołanie do sądu. Natomiast decyzja konkretnego oddziału ZUS dotycząca wstrzymania wypłaty świadczenia przyznanego w drodze wyjątku (z uwagi na niespełnienie lub ustanie kryteriów z art. 83 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS) może być przedmiotem zaskarżenia zgodnie z art. 83 ust. 2 powołanej wyżej ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (tak m. in. wyroki Sądu Najwyższego z 18 października 2004 roku I UK 123/04, z dnia 9 stycznia 2012 roku III UK 36/11). W niniejszej sprawie organ rentowy wstrzymał wypłatę świadczenia przyznanego w drodze wyjątku dla A. K. wobec przyjęcia, że dochód rodziny pozwala na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, a zatem – w ocenie organu rentowego – małoletnia nie pozostaje bez niezbędnych środków utrzymania, a tym samym nie spełnia jednego z warunków do przyznania świadczenia w drodze wyjątku wymienionego w art. 83 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Biorąc pod uwagę treść cytowanego wyżej art. 83 ust. 1 ustawy należy stwierdzić, że A. K. jest pozostałym po ubezpieczonym członkiem rodziny, który wskutek szczególnych okoliczności nie spełnia warunków wymaganych w ustawie do uzyskania prawa do renty rodzinnej i który nie może - ze względu na wiek - podjąć pracy lub działalności objętej ubezpieczeniem społecznym. Do ustalenia i oceny pozostaje natomiast kwestia czy małoletnia nie posiada niezbędnych środków utrzymania. Należy wskazać, że ocena braku niezbędnych środków utrzymania powinna być zawsze dokonywana indywidualnie przy uwzględnieniu potrzeb służących do zaspokojenia minimum egzystencji. W orzecznictwie sądów wielokrotnie zwracano uwagę, że świadczenie w drodze wyjątku przysługuje w razie wykazania braku niezbędnych (a nie niewystarczających) środków utrzymania, dlatego też środki, którymi dysponuje osoba ubiegająca się o przyznanie tego świadczenia mogą nie wystarczać na zaspokojenie jej wszystkich potrzeb. Z bogatego orzecznictwa w tym zakresie wynika, że dla oceny braku niezbędnych środków utrzymania należy je oceniać na tle wysokości minimalnej emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy i renty rodzinnej (por. np. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 7 sierpnia 2000 roku(...) w Warszawie z 1 grudnia 2009 roku (...) i z 10 września 2009 roku (...) wyrok Sądu Najwyższego z 9 stycznia 2012 roku III UK 36/11). Jak wynika z ustaleń dokonanych w niniejszej sprawie - małoletnia A. K. mieszka wraz z matką i bratem w części domu użyczanej przez brata matki, stały dochód rodziny wynosi minimum 3000 zł brutto miesięcznie. Kwota przypadająca na osobę w rodzinie jest zatem znacznie wyższa od kwoty najniższej emerytury, która od 1 marca 2015 roku wynosi 880,45 zł brutto. W świetle powyższego należy zatem uznać za zasadne stanowisko organu rentowego, że dochód rodziny jest wystarczający dla zaspokojenia podstawowych, niezbędnych potrzeb A. K.. Brak jest zatem podstaw do przyjęcia, że nie posiada ona niezbędnych środków utrzymania. A. K. nie spełnia zatem przesłanki braku niezbędnych środków utrzymania wymienionej w art. 83 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a więc prawidłowo organ rentowy wstrzymał wypłatę świadczenia w drodze wyjątku przyznanego jej przez Prezesa ZUS. Należy dodać, że zgodnie z art. 134 ust. pkt 1 powołanej wyżej ustawy wypłatę świadczeń wstrzymuje się, jeżeli powstaną okoliczności uzasadniające zawieszenie prawa do świadczeń lub ustanie tego prawa.

Mając powyższe okoliczności na uwadze, Sąd - na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oraz powołanych wyżej przepisów - oddalił odwołanie.